

ale také do všech závazků původního města neděleného. Než to je v rozporu s tím, co uvedeno bylo již nahoře, totiž, že žalované město vzniklo způsobem originálním a že není právním sukcesorem dřívějšího neděleného města. Nemusí tu jít o zánik práv žalobkyniných. Její práva nemusí být dotčena, pokud jde o město ležící na straně uherské, na jehož právní existenci a závazcích se nic nezměnilo. V zásadě nesejde na tom, v jakém rozsahu nastala změna a je-li odtržená část větší než část uherská či naopak, protože to snad může mít význam pro hodnotu pohledávky žalobkyniny, nikoli však pro otázku přechodu závazku. Jde-li o originální vznik nové právní osoby, na př. nového spolku nebo nové společnosti (pokud ovšem nejde o převzetí podniku ve smyslu § 1409 o. z. o., kteréž ustanovení zde však zatím nepřichází v úvahu), pak musí být zvlášť normováno převzetí, tedy převod závazku s jednoho subjektu na druhý a nikoli zánik závazku co do právní osobnosti, která teprve v právním smyslu slova nově vchází v život a závazku tedy neměla. Ani tu tedy žalobkyně nemůže mít úspěchu, pokud by měla na mysli analogické použití předpisů platných pro dělení společností nebo tuzemských obcí, protože jednak tu jde o novou právní osobnost, jednak u obcí jde o speciální předpisy, kterých nelze beze všeho obdobně použít na mimořádný případ, vyplývající z územního rozhraničení, jež bylo předmětem mírové smlouvy. Jde tu o novou veřejnoprávní korporaci právě tak, jak je tomu u nově vzniklého státu, jemuž nelze pořadem práva ukládati břemena, která mu nebyla uložena mírovými smlouvami anebo kterých výslovně nepřevzal, jak to bylo vysloveno v zákoně čís. 156/26 sb. z. a n. Tento zákon týká se ovšem jenom závazku státu; než zásady tam vyslovené platí zajisté také tam, kde nejde o veřejnoprávní korporaci vrcholnou, nýbrž o jinou rovněž veřejnoprávní korporaci, která svůj vznik dovozuje z mírových smluv. Že by šlo o ručení za podmínek § 1409 o. z. o., žalobkyně v dovolání již neuplatňuje.

Čís. 14706.

Pravoplatný rozsudek, jímž byl vysloven rozvod z výhradné viny nedostavivší se strany, brání této z důvodu rozepře rozsouzené, by podala samostatnou žalobu o otázce viny na rozvodu manželství, může se však domáhati obnovy původního sporu z důvodu § 530 čís. 7 c. ř. s. v otázce viny na rozvodu, byť byla zatím již podle § 17 rozl. zák. povolena rozluka manželství a původní výrok o vině byl převzat do rozlukového usnesení.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1935, Rv I 1662/35.)

Srovnej sb. n. s. čís. 13503, opačně sb. n. s. čís. 8762.

Proti žalobci byl na žalobu jeho manželky vynesena rozsudek pro zmeškání, jímž byl vysloven rozvod manželství sporných stran z výhradné viny žalobcovy (tehdy žalovaného). Nyní domáhá se žalobce obnovy tohoto řízení z důvodu § 530 čís. 7 c. ř. s., žádaje současně, by manželství bylo buď rozvedeno z viny žalované nebo z viny obou sporných stran, a tvrdí, že v době vynesení rozsudku pro zmeškání nebyly

mu známy okolnosti, zakládající zavinění manželky na rozvodu, totiž manželská nevěra, která, kdyby ji byl mohl ve sporu uplatňovati, by byla přivodila rozhodnutí jiné, než se stalo povolením rozvodu z výhradné viny žalobcovy. P r v ý s o u d povolil rozsudkem pro zmeškání obnovu podle žalobní žádosti. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Považba manželství a zájem veřejnoprávní nepřipouštějí, aby řízení o rozvod manželství skončené pravoplatně rozsudkem bylo povolením obnovy rušeno, zvláště když mezitím také již i rozluka manželství na základě provedeného sporu rozvodového byla pravoplatně vyslovena; takový postup jest nemyslitelný vzhledem k důsledkům, které by pak nastali mohly, zvláště se zřetelem k tomu, že strany rozloučené pravoplatně uzavřítí mohou nový sňatek manželský. Pokud se tkne otázky viny, dlužno uvážiti, že žalobce v žalobě o obnovu neuvádí žádných skutečností, které by vyvracely skutkový podklad rozsudku pro zmeškání ve sporu rozvodovém, zejména v otázce jeho viny na rozvodu, nýbrž uvádí jen okolnosti o manželské nevěře žalované, zakládající zavinění žalované na rozvodu, tvrdě, že mu okolnosti v době vneseného rozsudku pro zmeškání ve sporu rozvodovém známy nebyly. Manželství sporných stran bylo rozvedeno pravoplatným rozsudkem pro zmeškání, pro jehož skutkový poklad platí předpisy § 396 c. ř. s. Soud, rozhoduje o návrhu na vnesení rozsudku pro zmeškání, musil položití svému rozhodnutí za základ skutkové údaje žaloby rozvodové, pokud nebyly vyvráceny předloženými důkazy, a poněvadž údaje ty týkaly se důvodů rozvodových a otázky viny žalobcovy na rozvodu, nemohl se obíratí také otázkou viny žalované na rozvodu manželství a na jeho rozvodu, neboť otázka viny žalované při rozsudku pro zmeškání nemohla vůbec přijíti na přetřes, když ohledně ní nebylo ve skutkových údajích žaloby žádného podkladu. Při rozluce podle § 17 rozl. zák. bylo pak nutno převzítí výrok o vině na rozvodu do výroku o rozluce, neboť nebylo lze podle citovaného předpisu nic k němu přičinití. Z toho vychází, že jak v rozvodovém sporu, tak i v rozlukovém řízení bylo toliko vysloveno, že na rozvodu a rozluce jest vinen žalobce, ale nebylo v nich vysloveno, že na rozvodu a rozluce vinu nenese žalovaná. Z toho plyne, že otázka viny žalované na rozvodu a rozluce není věcí pravoplatně rozsouzenou, a tudíž výrok o vině žalované na rozvodu, pokud se týče rozluce, může vždy býti vydán ve sporné cestě. Z toho všeho, co shora uvedeno, však vyplývá, že výroku o vině žalované na rozvodu, pokud se týče rozluce, nelze se domáhati prostředkem žaloby o obnovu, třeba, že následkem nedostavení se žalované k roku byl tu podklad zákonný (§ 396 c. ř. s.) pokládati skutkový přednes žalobce za pravdivý, neboť tento rozlukový podklad nevyvrací nijak skutkový podklad rozsudku pro zmeškání vneseného ve sporu rozvodovém, zejména o otázce viny žalobcovy, o které v tomto rozvodovém sporu již pravoplatně bylo rozhodnuto, nýbrž prokazuje jen okolnosti o manželské nevěře žalované, zakládající zavinění žalované na rozvodu, o kterémžto zavinění však v procesu rozvodovém vůbec jednáno a rozhodnuto nebylo. Právě proto nemá tu k dosažení rozhodnutí o tomto zavinění žalované na rozvodu (rozluce) místa žaloba o obnovu, která by předpokládala, že o vině žalované ve sporu rozvodovém bylo již třeba negativně rozhodnuto, a jejímž cílem by tudíž bylo vymoci příznivější rozhodnutí v této otázce pro žalobce. Rozhodnutí

o otázce viny žalované na rozvodu po případě i rozluce možno se jediné domáhati žalobou samostatnou, nikoliv však žalobou o obnovu.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu se změnou, že se povolená obnova týká jen výroku o vině na rozvodu; důsledkem toho zrušil rozsudek v základní rozeprě, ale jen co do viny na rozvodu, a uložil prvnímu soudu, by hlavní spor, pokud byl důvody obnovy dotčen, znovu projednal a jej rozhodl.

D ů v o d y :

Předeslati nutno, že okolnost, že základní rozeprě byla skončena rozsudkem pro zmeškání, nevylučuje obnovu řízení pro nové skutky a průvody, neboť § 530 c. ř. s. ve směru tom nerozeznává a z povahy rozsudku pro zmeškání (§§ 396 až 399 c. ř. s.) to neplyne, nýbrž vysvítá z ní toliko, že dostavivší se strana v obnoveném řízení nemusí již dokazovati pravdivost svého skutkového přednesu, jež soud svému rozsudku pro zmeškání položil za základ (srov. rozh. čís. 4924 sb. n. s.). V souzeném sporu o obnovu (jenž skončil proti žalované manželce také rozsudkem pro zmeškání) spojuje žalobce žalobní žádost o obnovu se žádostí ve věci hlavní a domáhá se ve věci hlavní toho, by manželství bylo buď rozvedeno z viny žalované nebo z viny obou sporných stran. Netřeba tu tedy řešiti otázku, zda by bylo lze vyhověti žalobě o obnovu rozvodového sporu, kdyby bylo manželství nejen již pravoplatně rozvedeno, ale — jako v souzeném případě — také pravoplatně rozloučeno, neboť není zákonné překážky, aby i po pravoplatné rozluce, povolené usnesením podle § 17 rozl. zák., do něhož byl převzat z rozsudku výrok o vině, byla povolena, jde-li žalobci podle jeho návrhu jen o změnu výroku o vině na rozvodu. Při žalobě o obnovu řízení z důvodu § 530 čís. 7 c. ř. s., o jakou tu jde, není třeba, aby nové okolnosti a průvody byly bezvýhradně způsobilé přivoditi příznivější rozhodnutí v hlavní rozeprě, nýbrž stačí jen možnost takového příznivějšího rozhodnutí. S tohoto hlediska jest posuzovati také důvody tohoto rozsudku dovolacího soudu, jimiž nemá býti předbíháno rozhodnutí sporu v hlavní rozeprě v otázce viny na rozvodu. V původním sporu bylo manželství sporných stran na žalobu manželčinu kontumačním rozsudkem pravoplatně rozvedeno z viny manželovy. První soud v onom sporu shledal podle přednesu manželčina, jež bylo pokládati za pravdivý (§ 396 c. ř. s.), vinu samozřejmě jen u žalovaného. Není však vyloučena možnost, že by byl jinak posuzoval otázku viny na rozvodu, kdyby byl nyní tvrzenou manželčinu nevěru zjišťoval a o ní uvažoval, neboť podle § 12 dvor. dekr. ze dne 23. srpna 1819 čís. 1595 sb. z. s. a § 6 min. nař. ze dne 9. prosince 1897 čís. 283 ř. z. musí rozsudek o rozvodu vždy také vysloviti, zda jeden nebo druhý manžel, či oba, či žádný z nich, mají vinu na rozvodu. Odvolací soud vycházel z názoru, že žaloba o obnovu nemá v tomto případě také proto místa, že manžel má právo domáhati se zvláštní žalobou soudního výroku o vině neb spoluvině manželčině na rozvodu, ježto rozvod byl vysloven rozsudkem pro zmeškání, kde o vině manželčině nebylo lze uvažovati. Odvolací soud zastává názor, že kontumačním rozsudkem nebyla otázka viny manželčiny rozhodnuta a že by žalobě

manželově v té příčině nebránila překážka věci pravoplatně rozsouzené. Ač odvolací soud neodkazuje k rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 8762 sb. n. s., zastává tutéž zásadu, jaká tam byla hájena. Ale s odvolacím soudem nelze souhlasiti a nelze udržeti právní zásadu, vyslovenou v uvedeném rozhodnutí. Věc pravoplatně rozsouzená předpokládá podle §§ 232, 240 posl. odst. a § 411 c. ř. s. totožnost stran a totožnost věci v obou sporech; totožnost věci předpokládá, že právní důvod i žalobní nárok v obou sporech souhlasí. Účelem těchto předpisů jest, aby se bylo vyvarováno možného vydání několika rozhodnutí sobě odporujících o téže věci (na př. rozh. čís. 2788 a 3783 sb. n. s.). Jak bylo již řečeno, má soud v rozvodovém rozsudku z povinnosti úřední vysloviti, zda jeden nebo druhý manžel, či oba, či žádný z nich, jest vinen rozvodem. Vysloví-li soud, že manželství se rozvádí z výhradné viny strany žalované, vyslovil tím již také, že strana žalující nemá viny na rozvodu. Nabude-li takový rozsudek moci práva, jest tím otázka viny na rozvodu mezi manžely s konečnou platností rozhodnuta a nemůže býti předmětem jiného samostatného sporu. Pro otázku tuto řešenou je zcela nerozhodné, zda šlo o rozsudek kontraditorní či kontumační. Při rozluce podle § 17 rozl. zák. převezme se prostě výrok o vině do rozlukového usnesení a nesmí na něm býti zase nic měněno (rozh. čís. 413, 7837 a 9766 sb. n. s.). Poněvadž manželství sporných stran bylo v původním sporu rozvedeno z viny manželovy, při čemž do usnesení povolujícího rozluku, byl převzat výrok o jeho vině na rozvodu, bylo rozhodnuto v té příčině pravoplatně mezi týmiž stranami a o téže věci (srov. rozh. čís. 13503 sb. n. s.). Lze se tedy domáhati změny výroku o vině jen žalobou o obnovu (neb o zmatečnost), nikoli žalobou samostatnou. Posouzení účinku žaloby o obnovu ve zmíněné otázce nutno ovšem ponechat rozhodnutí soudu v hlavní rozepři. Poněvadž však stačí jen možnost příznivějšího výsledku a není vyloučeno, že by soudy v hlavní rozepři uznaly na vinu manželčinu nebo aspoň na spoluvinu, byla žaloba o obnovu z důvodu § 530 čís. 7 c. ř. s. odůvodněna, když jinak podle přednesu žalobce, jež nutno pokládati podle § 396 c. ř. s. za pravdivý, dány jsou tu její předpoklady. Žalobce totiž výslovně uvádí v této žalobě, že teprve dne 9. června 1933 se dozvěděl o nevěře manželčině, takže, podav žalobu o obnovu dne 7. července 1933, dodržel zákonnou lhůtu, stanovenou v § 534 čís. 4 c. ř. s. k podání zmíněné žaloby.

Čís. 14707.

Směnou části zabrané půdy za půdu nezabranou (§ 24 příd'. zák.) vstupují nezabrané pozemky na místo pozemků zabraných a jsou podrobeny všem následkům, plynoucím ze zvláštní povahy pozemkové reformy.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1935, Rv I 1799/35.)

Žaloba tvrdí, že nemovitosti, na jichž ideální polovici vede žalovaný exekuci nucenou dražbou, nejsou vlastnictvím povinného Karla Š. a jeho manželky Marty Š., kteří jsou dosud jako vlastníci v pozemkové knize zapsáni, nýbrž že státní pozemkový úřad v zastoupení žalujícího česko-